

ANONIEM BINDEND ADVIES

Partijen : A te B in zijn hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordiger van C
te B en Zilveren Kruis Zorgverzekeringen N.V. te Utrecht en Achmea
Zorgverzekeringen N.V. te Zeist

Zaak : Hulpmiddelenzorg, ClaroRead®, dyslexie, indicatie

Regelgeving : Voorwaarden zorgverzekering 2023, artt. 10 en 11 Zvw, 2.1 en 2.9 Bzv, 2.6,
2.13 en 2.26 Rzv

Zaaknummer : 202300504

Zittingsdatum : 26 juli 2023

1. Partijen

A te B, hierna te noemen: verzoeker, in zijn hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordiger van de minderjarige C te B, hierna te noemen: verzekerde,

en

- 1) Zilveren Kruis Zorgverzekeringen N.V. te Utrecht,
 - 2) Achmea Zorgverzekeringen N.V. te Zeist,
- hierna gezamenlijk te noemen: de ziektekostenverzekeraar.

2. Verloop van de procedure

- 2.1. Verzoeker heeft op 6 april 2023 de Geschillencommissie Zorgverzekeringen (hierna: de commissie) telefonisch gevraagd een uitspraak te doen. Op 11 april 2023 was het dossier gereed voor inhoudelijke behandeling.
- 2.2. Bij e-mailbericht van 16 april 2023 heeft verzoeker aanvullende informatie aan de commissie gestuurd.
- 2.3. Bij brief van 24 mei 2023 heeft de ziektekostenverzekeraar zijn standpunt aan de commissie uiteengezet. Een kopie van deze brief is op 25 mei 2023 aan verzoeker gestuurd.
- 2.4. Bij e-mailbericht van 1 juni 2023 heeft verzoeker aanvullende informatie aan de commissie gestuurd.
- 2.5. Bij brief van 3 juli 2023 heeft het Zorginstituut Nederland (hierna: het Zorginstituut) (zaaknummer: 2023022127) aan de commissie een voorlopig advies uitgebracht. Een kopie hiervan is op 3 juli 2023 aan partijen gestuurd.
- 2.6. Verzoeker en de ziektekostenverzekeraar zijn op 26 juli 2023 door de commissie gehoord. Van de zitting zijn aantekeningen gemaakt die ter kennisname aan partijen zijn gestuurd.
- 2.7. Ter zitting is gebleken dat een e-mailbericht van 1 juni 2023 van verzoeker, gericht aan de commissie, niet was ontvangen door de ziektekostenverzekeraar. Een kopie van dit e-mailbericht is op 1 augustus 2023 alsnog gestuurd. De ziektekostenverzekeraar heeft hier op 15 augustus 2023 op gereageerd. Een kopie van deze reactie is op 15 augustus 2023 ter kennisname aan verzoeker gestuurd.
- 2.8. Bij e-mailbericht van 16 augustus 2023 heeft verzoeker, zonder daartoe in de gelegenheid te zijn gesteld, nog aanvullende stukken aan de commissie gestuurd. Deze stukken zijn, gelet op het feit dat de schriftelijke ronde reeds was geëindigd en de hoorzitting al had plaatsgevonden, door de commissie niet toegelaten tot de procedure.

- 2.9. De aantekeningen van de hoorzitting zijn op 16 augustus 2023 aan het Zorginstituut gestuurd met het verzoek de commissie mee te delen of het voorlopig advies van 3 juli 2023 aanpassing behoeft. Bij brief van 14 september 2023 heeft het Zorginstituut zijn definitief advies aan de commissie uitgebracht. Het advies is bij brief van 21 september 2023 aan partijen gestuurd, waarbij zij de gelegenheid hebben gekregen hierop te reageren.
- 2.10. De ziektekostenverzekeraar heeft bij brief van 28 september 2023 gereageerd op het definitief advies van het Zorginstituut. Verzoeker heeft hierop niet gereageerd.

3. Vaststaande feiten

- 3.1. Verzekerde is in 2023 bij de ziektekostenverzekeraar verzekerd tegen ziektekosten op grond van de verzekering Basis Exclusief (hierna: de zorgverzekering) en de aanvullende ziektekostenverzekering Aanvullend Financieel vier sterren. Laatstgenoemde verzekering is niet in geschil, zodat deze verder onbesproken blijft.
- 3.2. In verband met dyslexie bij verzekerde, heeft verzoeker op 30 januari 2023 bij de ziektekostenverzekeraar om informatie gevraagd met betrekking tot de aanspraak op ClaroRead®.
- 3.3. Bij brief van 16 februari 2023 heeft de ziektekostenverzekeraar aan verzoeker meegedeeld dat ClaroRead® niet onder de aanspraken op grond van de zorgverzekering valt.
- 3.4. Bij brief van 3 juli 2023 heeft het Zorginstituut aan de commissie een voorlopig advies uitgebracht.
- 3.5. Bij brief van 14 september 2023 heeft het Zorginstituut aan de commissie een definitief advies uitgebracht.

4. Standpunt verzoeker

- 4.1. Verzoeker heeft aan de commissie verzocht te bepalen dat de ziektekostenverzekeraar gehouden is de kosten van ClaroRead® ten behoeve van verzekerde te vergoeden.
- 4.2. Verzoeker heeft hiertoe aangevoerd dat verzekerde dyslexie heeft en hierdoor grote moeite heeft met lezen. Vooral op school heeft zij hiervan last. Verzoeker heeft ook een dyslexieverklaring overgelegd. Verzoeker heeft bij de ziektekostenverzekeraar navraag gedaan naar ClaroRead®, een softwaretoepassing, maar deze is afgewezen omdat dit hulpmiddel niet valt onder de dekking van de zorgverzekering. Volgens verzoeker zijn er echter vier andere zorgverzekeraars die ClaroRead® wel vergoeden. De dekking van de basisverzekering dient voor iedereen gelijk te zijn. Verzoeker begrijpt bovendien niet waarom ClaroRead®, dat goedkoper is dan het aangewezen hulpmiddel, niet is opgenomen in het verzekerde pakket. Het aangewezen hulpmiddel, de daisyspeler, is daarnaast niet geschikt voor verzekerde. Het heeft namelijk geen meeleesfunctie en ook geen internetfunctie, terwijl ClaroRead® deze opties wel heeft. Volgens verzoeker gaat het in dit geval om een eenmalige aanschaf van de software, want de laptop heeft hij uit eigen middelen bekostigd. Bij zijn e-mailbericht van 1 juni 2023 aan de commissie heeft verzoeker verwezen naar informatie over vergoeding van het gewenste hulpmiddel op de websites van de leverancier en van andere zorgverzekeraars. Voorts heeft hij duidelijk gemaakt dat er nog geen definitieve aanvraag is ingediend. Hij heeft alleen vooraf contact opgenomen met de ziektekostenverzekeraar om te informeren.

- 4.3. Ter zitting heeft verzoeker, daarnaar door de commissie expliciet gevraagd, toegelicht waarom hij nog geen aanvraag heeft ingediend. Het aanvragen van andere zorg verliep erg stroef, waardoor hij er nu voor heeft gekozen eerst telefonisch contact op te nemen met de ziektekostenverzekeraar. Hij heeft toen ook gevraagd welke informatie nodig was om een beoordeling te kunnen doen. Verzoeker stelt dat de dekking van de basisverzekering voor iedereen gelijk moet zijn, maar dit in de praktijk niet zo is. Eerder heeft verzoeker erop gewezen dat andere zorgverzekeraars ClaroRead® wel vergoeden en daarom heeft hij de ziektekostenverzekeraar gevraagd om vergoeding van het hulpmiddel. Verzoeker heeft ter zitting herhaald dat de software van ClaroRead® veel meer functionaliteiten heeft dan de daisyspeler. Verzoeker begrijpt dat er moet worden voldaan aan bepaalde voorwaarden, waaronder de aanwezigheid van dyslexie. Hij heeft hierover informatie aangeleverd en verwijst naar zijn e-mailbericht van 1 juni 2023. Verzoeker heeft ook de website van 'WoordHelder' aan de commissie getoond. Verzoeker heeft bevestigend geantwoord op de vraag van de commissie of hij een uitspraak wil over de vraag of de ziektekostenverzekeraar terecht weigert ClaroRead® te vergoeden.
- 4.4. Bij de afsluiting van de hoorzitting heeft verzoeker te kennen gegeven dat alle punten die hij onder de aandacht van de commissie wenste te brengen, zijn besproken.

5. Standpunt ziektekostenverzekeraar

- 5.1. De ziektekostenverzekeraar heeft verklaard dat verzoeker op 30 januari 2023 telefonisch heeft geïnformeerd naar de mogelijkheden van vergoeding van ClaroRead®. Tijdens dit gesprek heeft de ziektekostenverzekeraar aangegeven dat vergoeding niet mogelijk was. Toen verzoeker meedeelde dat andere zorgverzekeraars ClaroRead® wel vergoeden, heeft de ziektekostenverzekeraar een klacht aangemaakt om dit nader uit te zoeken. Bij brief van 16 februari 2023 heeft de ziektekostenverzekeraar aan verzoeker meegedeeld dat de klacht is afgewezen, omdat ClaroRead® niet onder het pakket van de zorgverzekering valt. De ziektekostenverzekeraar voert in zijn reactie aan de commissie van 24 mei 2023 aan dat de vergoeding vanuit de zorgverzekering voor hulpmiddelen voor dyslectici beperkt en limitatief is omschreven. De ziektekostenverzekeraar verwijst naar artikel 2.26, onderdeel g, Rzv, waarin is bepaald dat voor dyslectici aanspraak bestaat op opname- en voorleesapparatuur, zijnde daisyspelers of daisy-programmatuur. De ziektekostenverzekeraar licht toe dat, volgens de toelichting op deze regeling, de daisyspeler is bedoeld voor het weergeven van het gesproken boek en dat de daisyspeler een speciale CD-romlezer betreft, dan wel uitleesprogrammatuur. Dit is gebaseerd op internationaal geaccepteerde standaard voor verwerking en afspelen van digitaal opgenomen gesproken lectuur, het zogenoemde digital audiobases information system (daisy). Volgens de ziektekostenverzekeraar is niet gebleken dat ClaroRead® geschikt is voor daisy cd-roms, zodat het geen daisyspeler of daisy-programmatuur voor dyslectici betreft en het daarom geen verzekerde prestatie is. De ziektekostenverzekeraar verklaart dat als ClaroRead® overwegend nodig is voor het volgen van onderwijs of voor het werk, het hulpmiddel op grond van de Wet op de (re)integratie arbeidsgehandicapten bij het UWV moet worden aangevraagd. Daarnaast verwijst de ziektekostenverzekeraar naar de functiegerichte omschrijving van artikel 2.13, eerste lid, onderdeel b, Rzv. Hieronder kunnen andere hulpmiddelen, waaronder voorlees- en schermleessoftware, vallen, maar alleen als sprake is van stoornissen in de visuele functie (blind- en slechtziendheid). Tot slot verklaart de ziektekostenverzekeraar dat hij op de websites van de door verzoeker genoemde zorgverzekeraars geen informatie over de vergoeding van ClaroRead® heeft kunnen vinden.
- 5.2. Ter zitting heeft de ziektekostenverzekeraar, daarnaar door de commissie expliciet gevraagd, bevestigd dat het niet praktisch is als verzoeker eerst nog een aanvraag moet indienen voordat de commissie de zaak kan behandelen. Hij merkt op dat andere hulpmiddelen bij dyslexie kunnen worden vergoed, maar dan is er voor de beoordeling nog wel informatie nodig over de mate van dyslexie. De ziektekostenverzekeraar herhaalt dat ClaroRead® niet voor vergoeding onder de

basisverzekering in aanmerking komt. De aanspraak op hulpmiddelen bij dyslexie is heel beperkt. Het Zorginstituut onderschrijft dat alleen de daisyspeler tot het verzekerde pakket behoort. Er is al diverse keren in breder verband gesproken, met onder andere het Zorginstituut, over de vraag of ook andere hulpmiddelen voor dyslexie kunnen worden toegelaten tot het verzekerde pakket. Dat is nu nog niet het geval. De ziektekostenverzekeraar deelt verder mee dat indertijd onduidelijkheid is ontstaan of hulpmiddelen voor dyslectici vanuit de Zvw moesten worden betaald of door bijvoorbeeld het UWV. Uiteindelijk is besloten de daisyspeler vanuit de Zvw te vergoeden. Volgens de ziektekostenverzekeraar vallen andere hulpmiddelen dan de daisyspeler buiten de dekking van de Zvw. De ziektekostenverzekeraar herhaalt dat hij uit de informatie van de andere zorgverzekeraars niet opmaakt dat ClaroRead® tot het verzekerde pakket behoort. Daarnaast door de commissie gevraagd deelt de ziektekostenverzekeraar mee dat niet wordt toegekomen aan de beoordeling van doelmatigheid. Allereerst moet worden beoordeeld of ClaroRead® tot het verzekerde pakket behoort, vervolgens of iemand redelijkerwijs is aangewezen op het hulpmiddel, en de laatste vraag is die naar de doelmatigheid. Hieraan wordt niet toegekomen, omdat er geen sprake is van verzekerde zorg. De ziektekostenverzekeraar is desgevraagd bereid nogmaals naar de mogelijkheid van coulance te kijken. De ziektekostenverzekeraar deelt voorts mee dat hij het e-mailbericht van 1 juni 2023 van verzoeker niet heeft ontvangen, maar daarop nog inhoudelijk wenst te reageren.

- 5.3. Bij de afsluiting van de hoorzitting heeft de ziektekostenverzekeraar te kennen gegeven dat alle punten die hij onder de aandacht van de commissie wenste te brengen, zijn besproken.
- 5.4. In zijn brief van 15 augustus 2023 reageert de ziektekostenverzekeraar op het e-mailbericht van 1 juni 2023 van verzoeker. Met betrekking tot de verwijzing naar andere zorgverzekeraars deelt hij mee dat op de webpagina's van deze zorgverzekeraars geen melding wordt gemaakt van vergoeding van Claroread®. Op de website van de leverancier van Claroread® (Woordhelder.nl) staat vermeld dat het hulpmiddel wordt vergoed door zorgverzekeraars waarmee afspraken zijn gemaakt. De ziektekostenverzekeraar stelt zich vooralsnog op het standpunt dat indien andere zorgverzekeraars de Claroread® zouden vergoeden, dit voor hem geen verplichting met zich brengt om dit ook te doen. De ziektekostenverzekeraar handhaaft zijn standpunt dat Claroread® voor dyslectici geen verzekerde zorg is, omdat deze aanspraak beperkt en limitatief is omschreven. Dit standpunt wordt bevestigd door het Zorginstituut. De ziektekostenverzekeraar neemt de dyslexieverklaring voor kennisgeving aan. Om in aanmerking te komen voor een hulpmiddel op grond van artikel 2.26, onderdeel g, van de Rzv moet sprake moet zijn van ernstige dyslexie waarbij behandeling niet succesvol is gebleken. Een dyslexieverklaring alleen is hiertoe niet voldoende. Om te kunnen beoordelen of verzekerde een indicatie heeft voor een hulpmiddel dient dan ook een volledige aanvraag te worden ingediend. De ziektekostenverzekeraar heeft overwogen of een coulancehalve vergoeding mogelijk is. Hij kan daar op dit moment echter nog geen uitspraken over doen, omdat de indicatie van verzekerde voor een hulpmiddel op dit moment nog onduidelijk is.
- 5.5. De ziektekostenverzekeraar merkt in zijn brief van 28 september 2023 op dat ook het Zorginstituut in het definitief advies van 13 september 2023 heeft bevestigd dat ClaroRead® geen verzekerde zorg is. Daarnaast stelt de ziektekostenverzekeraar dat hij niet toe komt aan de vraag of verzekerde redelijkerwijs is aangewezen op ClaroRead®, omdat vooralsnog onduidelijk is of zij een indicatie voor een hulpmiddel bij dyslexie heeft. De ziektekostenverzekeraar heeft verklaard dat, om in aanmerking te komen voor een hulpmiddel op grond van artikel 2.26, onderdeel g, Rzv, sprake moet zijn van ernstige dyslexie waarbij behandeling niet succesvol is gebleken. Ook merkt de ziektekostenverzekeraar op dat uit het arbeidsdeskundig rapport van het UWV en de dyslexieverklaring blijkt, dat verzekerde het hulpmiddel voor school wenst te gebruiken. Uit de toelichting bij artikel 2.26, onder g, Rzv volgt dat als een hulpmiddel overwegend nodig is voor het volgen van onderwijs er géén aanspraak op de Zvw bestaat.

6. Advies Zorginstituut

- 6.1. In het voorlopig advies van 3 juli 2023 heeft het Zorginstituut, voor zover hier van belang, opgemerkt:

"(...) De vraag in geschil is of een ClaroRead® tot de functiegerichte omschrijving van artikel 2.26, onderdeel g, van de Rzv valt en indien dat het geval is, of verzekerde redelijkerwijs is aangewezen op deze zorg.

Productinformatie ClaroRead®

ClaroRead® wordt volgens de website aangeboden door Woordhelder. Dit is een producent en leverancier van dyslexiehulpmiddelen voor onderwijs, bedrijven gerelateerd aan het onderwijs en particuliere gebruikers thuis.

Volgens de website van ClaroRead® is ClaroRead® een hulpmiddel voor mensen met dyslexie. Het betreft software waarmee alle tekst op de computer voorgelezen wordt. Ook kan met ClaroRead® gescand worden, zodat het maken van digitale boeken tot de mogelijkheden behoort. Naast het lezen, leren en bestuderen van teksten helpt ClaroRead® ook bij het maken van teksten. ClaroRead® leest tekst op het scherm direct voor na het maken van een selectie, waarbij woorden en zinnen gemarkeerd kunnen worden en de leesnelheid kan worden aangepast. Verder heeft ClaroRead® spellingcontrole, en kunnen gelijk klinkende woorden (homofonen) van uitleg of plaatje worden voorzien. Andere mogelijkheden zijn een logboek van fout gespelde woorden, een Nederlands woordenboek en woordvoorspeller in het Nederlands en vreemde talen. Ook is de software voorzien van extra programma's waaronder vergroting/leesvenster, het maken van samenvattingen en een mindmap programma. Documenten kunnen naar onder andere Word of PDF worden gescand, waarna de scan volledig bewerkt kan worden. De ClaroRead® kan gekoppeld worden met Dragon Naturally Speaking (spraakherkenning).

Bij de op de website genoemde mogelijkheden wordt aangegeven dat ClaroRead® bruikbaar is bij lichte en ernstige dyslexie, dat het geschikt is voor elk onderwijstype en dat er een speciale versie is voor toetsen en examens. Met de toevoeging van ClaroRead® Boeklezer is het mogelijk om direct digitale boeken voor te lezen, welke geleverd worden door Dedicon. Naast Dedicon is er ook Stichting Toegankelijke Informatie. Deze stichting heeft een uitgebreide bibliotheek met digitale schoolboeken.

Beoordeling ClaroRead®

Uit de informatie over de ClaroRead® is op te maken dat het een hulpmiddel is bij dyslexie.

Hoewel ClaroRead® een voorleesfunctie heeft, kan het vanwege de specifiek voor dyslexie bedoelde eigenschappen niet beschouwd worden als een hulpmiddel gerelateerd aan stoornissen in de visuele functie zoals omschreven in artikel 2.13 van de Rzv. Ook is ClaroRead® software strikt genomen geen daisy-programmatuur, zoals omschreven in artikel 2.26, onderdeel g, van de Rzv.

Functiegerichte omschrijving van artikel 2.26, onderdeel g, van de Rzv

Om in aanmerking te komen voor een hulpmiddel vanuit artikel 2.26, onderdeel g, van de Rzv moet sprake zijn van ernstige dyslexie waarbij behandeling niet succesvol is gebleken. Een dyslexieverklaring alleen is niet voldoende om in aanmerking te komen voor het hulpmiddel.

Onder 'behandeling' wordt niet verstaan begeleiding of ondersteuning op school, maar de dyslexie moet zijn behandeld in een gespecialiseerd centrum volgens het Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling. Pas als blijkt dat deze behandeling niet succesvol is gebleken (bevestigd door een verklaring van uitbehandeld-zijn door de behandelend GZ-psycholoog of orthopedagoog), kan aanspraak bestaan op een hulpmiddel op grond van artikel 2.26, onderdeel g, van de Rzv.

Artikel 2.26, onderdeel g, van de Rzv beperkt zich tot opname- en voorleesapparatuur, zijnde daisy-spelers en daisy-programmatuur voor dyslectici. Andere hulpmiddelen voor dyslexie,

waaronder een ClaroRead®, vallen nietonder de aanspraak. Een ClaroRead® kan dan ook niet in aanmerking komen voor vergoeding ten laste van de basisverzekering bij dyslexie. Dit betekent dat het Zorginstituut niet toekomt aan de vraag of verzekerde redelijkerwijs is aangewezen op gebruik van een ClaroRead®.

Achtergrondinformatie daisy-spelers en daisy-programmatuur

De daisy-speler was in de eerste plaats eigenlijk bedoeld voor blinden. De daisy-cd is in feite de digitale opvolger van het 'gesproken boek' dat in het verleden in de vorm van cassettebandjes door blindenbibliotheken uitgeleend werd. Met de komst van daisy-CD-roms was het 'gesproken boek' beter navigeerbaar en bleek de daisy-speler ook geschikt te zijn voor onderwijs en werk, waardoor ook mensen met dyslexie een doelgroep voor dit hulpmiddel werden.

In de Regeling zorgverzekering viel de daisy-speler aanvankelijk onder de limitatieve omschrijving in artikel 2.26, onderdeel g, sub II: daisy-spelers of daisyprogrammatuur voor visueel gehandicapten, dyslectici en motorisch gehandicapten, en de voorleesapparatuur viel onder artikel 2.26, onderdeel g, sub III: voorleesapparatuur voor zwartdrukinformatie voor visueel gehandicapten.

In 2009 werd een deel van de hulpmiddelen voor visueel gehandicapten niet meer limitatief omschreven, en per 1 januari 2012 volgde de functiegerichte omschrijving waar daisy-spelers en daisy-programmatuur voor visueel gehandicapten (en ook voorleesapparatuur) ook onder ging vallen, namelijk in artikel 2.13, eerste lid, onderdeel b, onder 1°: hulpmiddelen ter compensatie van het lezen, schrijven of gebruik van telecommunicatieapparatuur. De daisy-speler voor motorisch gehandicapten kwam, evenals bijvoorbeeld bladomslagapparatuur, te vallen onder de functiegerichte omschrijving uitwendige hulpmiddelen gerelateerd aan stoornissen in het bewegingssysteem in artikel 2.12 van de Rzv. Voor de daisy-speler als hulpmiddel bij dyslexie was er geen functiegerichte omschrijving en deze bleef dan ook staan in artikel 2.26, onder g, van de Rzv.

Hulpmiddelen voor mensen met dyslexie bij onderwijs (leermiddelen) en bij werk, zoals de daisy-speler, behoren in principe tot het domein van de wet WIA (voorheen wet REA). De vergoeding voor leermiddelen voor dyslectici werd door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in 2003 uitdrukkelijk uitgesloten. Omdat deze aanvragen niet meer door het UWV konden worden gehonoreerd, vond er een verschuiving plaats naar het domein van de Zvw. Naar aanleiding van deze zogeheten 'domeindiscussie' adviseerde het Zorginstituut (destijds CVZ) in het Deelrapport Hulpmiddelenzorg 2009 de minister van VWS om een interdepartementaal traject te starten en samen met de ministeries van OCW en SZW na te gaan hoe de toegankelijkheid van ICT-hulpmiddelen - waaronder de daisy-speler en ook de speciaal voor dyslexie ontwikkelde ReadingPen - voor mensen met dyslexie zou kunnen worden verbeterd. Zowel de inzet van hulpmiddelen in het onderwijs als de inzet in de thuissituatie zou onderdeel van dit traject moeten zijn. Voor zover het Zorginstituut bekend, is dit gezamenlijke traject met betrekking tot hulpmiddelen bij dyslexie niet opgestart.

Conclusie

Een ClaroRead® maakt voor de indicatie dyslexie geen onderdeel uit van het basispakket. Alleen een daisy-speler en daisy-programmatuur voor dyslectici vallen onder de functiegerichte omschrijving van artikel 2.26, onderdeel g, van de Rzv.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende: Omdat een ClaroRead® niet onder de functiegerichte omschrijving van artikel 2.26, onderdeel g, van de Rzv valt, blijft de vraag of verzekerde redelijkerwijs is aangewezen op een ClaroRead® onbesproken."

- 6.2. In het definitief advies van 14 september 2023 heeft het Zorginstituut, voor zover hier van belang, verklaard:

"(...) Zoals in het voorlopig advies is vermeld, is de aanspraak op hulpmiddelen bij dyslexie nader uitgewerkt in artikel 2.26, onderdeel g, van de Rzv. Dit artikel is limitatief omschreven en beperkt tot daisy-spelers en daisy-programmatuur (software).

Daisy-spelers en daisy-programmatuur

Daisy staat voor 'Digital Audiobased Information System' (ook genoemd: 'Digital Accessible Information System'). Dit is een internationale standaard voor digitale audioboeken.

Daisybestanden zijn boeken (lees- en schoolboeken), tijdschriften en kranten die door mensen worden ingesproken en daarna speciaal bewerkt. Doorgaans ervaren mensen het luisteren naar een menselijke stem als prettiger dan een computerstem. Met een daisy-speler of daisy-software is het mogelijk om in een audiobestand te navigeren en bladeren naar bijvoorbeeld pagina's, hoofdstukken en paragrafen van het boek. In Nederland zijn digitale schoolboeken verkrijgbaar bij Dedicon en digitale leesboeken via Passend Lezen.

Er bestaan verschillende vormen/modellen:

- Een tafelmodel daisy-speler;
- Een compacte daisy-speler;
- Daisy-software, waaronder ook gratis apps/software.

Productinformatie ClaroRead®

Volgens de informatie van de leverancier is ClaroRead® dyslexiesoftware die helpt bij het lezen, maken en bestuderen van teksten. ClaroRead® kan geïnstalleerd worden op een Windows, MAC of Chromebook. Na installatie koppelt een simpel te gebruiken werkbalk aan alle bestaande programma's op de computer en kan alle tekst voorgelezen worden.

Aanvullend aan deze software is er bij ClaroRead® voor Windows optioneel een Boeklezer, waarmee ook digitale schoolboeken van Dedicon of Stichting Toegankelijke Informatie voorgelezen kunnen worden. Bij ClaroRead® voor MAC is er geen Boeklezer nodig. Boeken van Dedicon kunnen dan geopend worden met ClaroPDF. Volgens de website van Dedicon zijn de door Dedicon geleverde schoolboeken in verschillende leesvormen leverbaar, waaronder DAISY (gesproken boek) en dyslexiebestand. De boeken in DAISY formaat worden alleen in audiobestand geleverd; dyslexiebestanden zijn digitale schoolboeken, waarbij de tekst tegelijk op het beeldscherm getoond en gelezen wordt. Stichting Toegankelijke Informatie levert schoolboeken in KES bestand (te lezen met Kurzweil software) en in PDF formaat.

Overwegingen Zorginstituut

Uit de informatie hierboven is op te maken dat de Boeklezer een optionele extra functie is van de ClaroRead® voor Windows. ClaroRead® kan in combinatie met de Boeklezer boeken van Dedicon lezen. Uit de productinformatie op de website van de leverancier wordt echter niet duidelijk of dit bestanden in daisy-formaat betreft of de door Dedicon genoemde dyslexiebestanden of een andere leesvorm. Bij ClaroRead® voor MAC kunnen digitale schoolboeken van Dedicon of Stichting Toegankelijke Informatie met ClaroPDF voorgelezen worden. Volgens informatie over ClaroPDF betreft dit een PDF-lezer met diverse mogelijkheden, en is dit geen daisy-programmatuur. ClaroPDF is toegankelijk in de App Store. Uit de informatie in de App Store is onder meer op te maken dat ClaroPDF een handig PDF-lees-en leerinstrument is voor iedereen. Het Zorginstituut merkt op dat ClaroRead® in essentie geen daisy-software is. ClaroRead® kan alleen in combinatie met de Boeklezer mogelijk beschouwd worden als dyslexiesoftware met als extra functionaliteit daisy-software. Dit is alleen het geval indien de Boeklezer ook bestanden in DAISY formaat leest. In principe is ClaroRead® dan alleen voor dat specifieke onderdeel (Boeklezer) aan te merken als daisy-software. Of verzekerde voldoet aan de voor daisy-spelers en daisy-programmatuur geldende indicatievoorwaarden, is op grond van de aanwezige informatie niet te beoordelen. Overigens is er volgens het dossier geen officiële aanvraag ingediend voor vergoeding van een ClaroRead®. Ook is niet duidelijk uit het dossier af te leiden of het verzoeker specifiek gaat om ClaroRead® voor Windows of MAC. Over het door verzoeker ingebrachte standpunt dat ClaroRead® een goedkoper hulpmiddel is dan een daisy-speler, merkt het Zorginstituut op dat dit punt ziet op de doelmatigheid. De doelmatigheid valt echter niet binnen de adviesbevoegdheid

van het Zorginstituut, maar is een onderwerp dat behoort tot de verantwoordelijkheid van verweerder.

Er bestaan overigens kosteloos beschikbare daisy-software/ apps. Welke daisyspeler of daisy-software doelmatig is, is ook aan verweerder om te beoordelen. Gelet op het bovenstaande ziet het Zorginstituut de ClaroRead® in essentie niet als een daisy-software, zoals bedoeld in artikel 2.26, onderdeel g, van de Rzv. ClaroRead® voor Windows kan alleen in combinatie met de Boeklezer mogelijk beschouwd worden als dyslexiesoftware met als extra functionaliteit daisysoftware, mits de Boeklezer ook bestanden in DAISY formaat leest. Voor wat betreft ClaroRead® voor MAC kunnen digitale schoolboeken van Dedicon of Stichting Toegankelijke Informatie in combinatie met ClaroPDF voorgelezen worden. Het Zorginstituut merkt op dat de ClaroPDF voor een ieder toegankelijk is via de App Store en niet specifiek is aan te merken als daisy-software. De door de SKGZ gestelde vraag of ClaroRead® kan worden beschouwd als een doorontwikkelde daisy-programmatuur, beantwoordt het Zorginstituut ontkennend.

Conclusie

ClaroRead® is in essentie geen daisy-software. Mogelijk kan ClaroRead® voor Windows in combinatie met de Boeklezer beschouwd worden als daisy-software, mits de Boeklezer ook bestanden in DAISY formaat leest. Bij ClaroRead® voor MAC blijkt niet specifiek dat ClaroPDF is aan te merken als daisy-software. Het is aan verweerder om te beoordelen wat de meest doelmatige oplossing is.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende: Omdat een ClaroRead® in essentie geen daisy-software is, komt het als afzonderlijk product niet voor vergoeding in aanmerking vanuit het basispakket. Het is aan verweerder om te beoordelen wat de meest doelmatige oplossing is."

7. Bevoegdheid van de commissie

- 7.1. De commissie is bevoegd van het geschil kennis te nemen en daarover bindend advies uit te brengen. Dit blijkt uit artikel 18.4 van de voorwaarden van de zorgverzekering.
- 7.2. De commissie stelt vast dat beide partijen ermee hebben ingestemd dat de commissie uitspraak doet in de vorm van een bindend advies.

8. Beoordeling

- 8.1. De relevante bepalingen uit de Zorgverzekeringswet (Zvw), het Besluit zorgverzekering (Bzv) en de Regeling zorgverzekering (Rzv) over hulpmiddelenzorg zijn vermeld in de bijlage bij dit bindend advies. Verder zijn hierin de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden opgenomen. De bijlage maakt deel uit van het bindend advies.
- 8.2. Op basis van artikel B.3 van de voorwaarden van de zorgverzekering, welk artikel is gebaseerd op de bepalingen van het Bzv en de Rzv, bestaat aanspraak op hulpmiddelenzorg. Beoordeeld moet worden of verzekerde, gelet op haar aandoening, aanspraak kan maken op hulpmiddelen zoals bedoeld in artikel 2.6, onderdeel f in samenhang met artikel 2.13, eerste lid, sub b, onder 1, Rzv. Dit betreft hulpmiddelen ter compensatie van beperkingen in het lezen, schrijven of gebruik van communicatieapparatuur. Uit het advies van het Zorginstituut van 3 juli 2023 blijkt dat de aanspraak op grond van voornoemde artikelen beperkt is tot de doelgroep van mensen met een visuele beperking. Het staat vast dat verzekerde niet tot deze doelgroep behoort. Verzekerde heeft om deze reden geen aanspraak op vergoeding van ClaroRead® ten laste van de zorgverzekering.

- 8.3. Daarnaast bestaat op grond van artikel 2.6, onderdeel t, in samenhang met artikel 2.26, onder g, Rzv aanspraak op hulpmiddelen voor communicatie, informatievoorziening en signalering. Het Zorginstituut schrijft in zijn advies van 3 juli 2023 dat alleen een daisyspeler en daisysoftware ter compensatie van dyslexie onder de omschrijving van de aanspraak in artikel 2.26, onder g, Rzv vallen. Andere hulpmiddelen voor dyslectici, waaronder ClaroRead®, vallen hier niet onder. Het Zorginstituut specificceert in zijn definitief advies van 14 september 2023 dat ClaroRead® in essentie geen daisy-software is. Mogelijk kan ClaroRead® voor Windows in combinatie met de Boeklezer wél worden beschouwd als daisy-software, mits de Boeklezer ook bestanden in daisy formaat leest. Bij ClaroRead® voor MAC blijkt niet specifiek dat ClaroPDF is aan te merken als daisy-software. Het Zorginstituut adviseert de commissie, op basis van het voorgaande, tot afwijzing van het verzoek. De commissie ziet geen aanleiding van het advies af te wijken. Dit betekent dat ClaroRead® op zichzelf geen verzekerde prestatie is op grond van de zorgverzekering. Of verzekerde redelijkerwijs is aangewezen op het hulpmiddel en of het doelmatig is, kan daarom in het midden blijven.
- 8.4. De stelling van verzoeker dat vier andere zorgverzekeraars ClaroRead® wel vergoeden kan niet leiden tot een andere uitkomst. De commissie merkt in dit verband op dat zorgverzekeraars dienen te toetsen of iemand in aanmerking komt voor (vergoeding van) de zorg of overige diensten waaraan hij of zij behoefte heeft. Alle zorgverzekeraars in Nederland zijn met betrekking tot de inhoud van de zorgverzekering gebonden aan de wet- en regelgeving die hieraan ten grondslag ligt. Zij mogen niet meer of minder bieden dan deze wet- en regelgeving hen toestaat. Dit brengt met zich dat een zorgverzekeraar niet gehouden is over te gaan tot vergoeding of verstrekking als hiervoor geen dekking bestaat, ook niet als andere zorgverzekeraars dat - om welke reden ook - wel doen. Slechts indien de ziektekostenverzekeraar een beleid zou voeren waarbij meer wordt vergoed of verstrekt dan volgens de wet- en regelgeving inzake de zorgverzekering is toegestaan, kan verzoeker op dat beleid een beroep doen. Dat sprake is van een zodanig beleid is echter gesteld noch gebleken. Aangezien verzoeker zich beroept op het beleid van vier andere zorgverzekeraars, kan hem dat - als een dergelijk beleid bij deze verzekeraars al aan de orde is, hetgeen door de ziektekostenverzekeraar is betwist - niet baten. Uit de vermelding op de website van de leverancier dat er afspraken zijn gemaakt met zorgverzekeraars, zijn verder geen conclusies te trekken. Ook de stelling van verzoeker dat het gevraagde hulpmiddel goedkoper is dan het aangewezen hulpmiddel treft geen doel.

Slotsom

- 8.5. Dit leidt tot de navolgende beslissing.
9. **Bindend advies**
- 9.1. De commissie wijst het verzoek af.

Zeist, 17 oktober 2023,

M.T.C.J. Nauta-Sluijs

Informatie voor partijen

Staat in de uitspraak een schrijffout, rekenfout of andere duidelijke vergissing? Dan kan elke partij de geschillencommissie vragen om dit te verbeteren. Dat moet gebeuren binnen tien dagen na de verzending van de uitspraak. De beslissing van de geschillencommissie kan niet ter discussie worden gesteld.

Binnen één jaar na de verzending van de uitspraak kan elke partij de rechter vragen om de uitspraak te vernietigen. Dit kan alleen als sprake is van ernstige gebreken. Meer informatie staat op de website www.rechtspraak.nl.

BIJLAGE - Relevante bepalingen

1. Wetgeving
2. Voorwaarden zorgverzekering

Onderdeel b

Bij de teststrips gaat het om teststrips die horen bij de bloedglucosemeter die op grond van de zorgverzekering door de zorgverzekeraar is verstrekt of vergoed.

Tweede lid

Verschaffing van bijzondere prikapparatuur of een aan een handicap aangepaste bloedglucosetestmeter, is slechts mogelijk als er sprake is van bijkomende handicaps, waardoor verzekerde redelijkerwijs niet kan volstaan met een niet aangepaste uitvoering.

Artikel 2.21

Het ademen met positieve eindexpiratoire monddruk (positive expiratory pressure, PEP) vergemakkelijkt bij patiënten met chronische ademhalingsaandoeningen het ophoesten van stagnerend slijm. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een instrument, bestaande uit een masker of mondstuk, met als aanzetstukken een weerstandsbuis en een ademventiel dat de in- en uitademingsweg scheidt.

Het middel wordt enkele malen per dag gedurende vijftien tot twintig minuten gebruikt.

Bij het in gebruik nemen is controle met behulp van een manometer noodzakelijk. Deze manometer vormt een extra accessoire dat niet door de patiënt hoeft te worden aangeschaft, maar dat tijdens de instructie kan worden gebruikt.

Artikel 2.22

De geneesmiddelen die met deze draagbare uitwendige infuuspompen worden toegediend, zijn opgenomen op bijlage 1 van deze regeling. Voor het verkrijgen van de pomp moet dus een beroep gedaan worden op de hulpmiddelenzorg en voor het bijbehorende geneesmiddel op de farmaceutische zorg. Tot het toebehoren van de infuuspompen worden onder meer gerekend fixatiemateriaal, desinfectantia, verbindingsslangetjes en naalden. Bij de eerste aanschaf behoren ook de batterijen, maar deze kunnen niet voor rekening van de zorgverzekering worden vervangen.

Implanteerbare infuuspompen vallen niet onder de hulpmiddelenzorg, maar onder de geneeskundige zorg, bedoeld in artikel 2.4 van het Besluit zorgverzekering.

Artikel 2.23

Eerste lid, algemeen

De aanspraak op schoenvoorzieningen omvat zowel de verschaffing van verbandschoenen als van allergenvrij schoenen.

Eerste lid, onderdeel a

De verschaffing van verbandschoenen gaat uit van fabrieksmatig vervaardigde verbandschoenen.

Eerste lid, onderdeel b

Allergeenvrij schoeisel wordt voorgeschreven aan patiënten die als gevolg van een bepaalde allergie geen gewoon confectieschoeisel kunnen verdragen. Het gaat in principe om in serie vervaardigd allergenvrij schoeisel.

Tweede en derde lid

Voor verbandschoenen geldt een maximumvergoedingsbedrag. De prijs van fabrieksmatig vervaardigde verbandschoenen blijft in het algemeen onder dit maximaal voor rekening van de verzekering komende bedrag.

Aan de eigen bijdrage voor allergenvrije schoenen ligt het besparingsmotief ten grondslag. Immers, iedereen zal regelmatig schoenen moeten aanschaffen. Het is daarom billijk dat ook verzeerden die aangewezen zijn op allergenvrije schoenen, een vergelijkbaar bedrag in de aanschaffingskosten van deze schoenen verschuldigd zijn.

Artikel 2.24

In verband met de ontwikkelingen op het gebied van de thuisverpleging is behoefte ontstaan aan de verschaffing van toedieningssystemen voor voeding in de thuissituatie. Patiënten bij wie normale voeding om enigerlei reden ongewenst of onmogelijk is geworden, zijn aangewezen op een alternatieve wijze van voeden.

De hulpmiddelen in deze bepaling omvatten zowel enterale (via maagdarmlkanaal) als parenterale (via de bloedbaan) toedieningssystemen voor voeding.

Met de omschrijving is beoogd uitsluitend die middelen voor rekening van de zorgverzekering te laten komen die nodig zijn bij toepassing van de toedieningssystemen in de thuissituatie.

Middelen die tijdens ziekenhuisopname worden ingebracht c.q. toegepast, vallen niet onder de hulpmiddelenzorg op grond van artikel 2.9 van het Besluit zorgverzekering.

Wat betreft het toebehoren bij de diverse toedieningssystemen, wordt onder meer gedacht aan aansluitstukken, -slangen, flessen, aanpriknaalden, infuusstandaard en dergelijke, alsmede desinfectantia, voor zover het middelen betreft die niet vallen onder de op grond van artikel 2.8 van het Besluit zorgverzekering geregelde farmaceutische zorg. Daarnaast is het bij parenterale voeding gebruikelijk dat middelen worden gebruikt als steriele handschoenen, nierbekkenschaltjes, spatels en monddoekjes. Deze middelen behoren eveneens tot in de onderhavige bepaling geregelde hulpmiddelen.

Eerste lid, onderdeel d

Onder een eetapparaat wordt verstaan een specifiek voor het eten bedoelde mechanische hulp ten behoeve van personen met beperkingen in het gebruik van armen of handen. De eethulp stelt

deze personen in staat zelfstandig de maaltijd te gebruiken, in een zelf te bepalen tempo. Het te verstrekken apparaat bestaat uit een onderstel (frame/aandrijfgedeelte en lepelarm) waarop een bord kan worden verplaatst. Het bord kan links- of rechtsom draaien. De in de lepelarm geplaatste lepel wordt automatisch naar het bord bewogen en vervolgens naar boven in afhapstand.

Artikel 2.25

Klachten die verband houden met een allergie voor huisstofmijt, kunnen verminderen door het contact met huisstofmijt zo gering mogelijk te maken.

De plaats waar het contact met de huisstofmijt het grootst is, is de slaapkamer en met name het bed, waarin de huisstofmijt zich, gezien de temperatuur en het vochtgehalte, goed kan ontwikkelen. Naast de maatregelen die de verzekerde zelf kan treffen om de slaapkamer schoon en stofvrij te houden, kunnen matras, dekbed en kussen worden voorzien van een afschermdoek, die ervoor zorgdraagt dat het contact met de huisstofmijt zoveel mogelijk wordt vermeden.

De zorgverzekeraar heeft de keuze één passende tweepersoonsset of twee eenpersoonssets te vergoeden. Hij heeft dus de mogelijkheid zorg op maat te leveren en de individuele omstandigheden van verzekerde te laten meewegen.

Artikel 2.26

Eerste lid, onderdeel a

Het gaat hier om zowel de computerhardware als de software.

Een computer in de thuissituatie is in het algemeen slechts geïndiceerd bij motorisch gehandicapten, voor wie de computer met aanpassing als enig of nagenoeg enig middel adequate communicatie mogelijk maakt. Naast de computer als communicatiemiddel kunnen motorisch zeer ernstig gehandicapten deze voorziening ook gebruiken voor omgevingsbediening. Met de computer is het mogelijk ramen, deuren en gordijnen te openen of te sluiten. Tevens kunnen allerlei apparaten hiermee aan- of uitgezet worden. Ook voor het telefoneren wordt de omgevingsbesturing gebruikt. Voor deze categorie zwaar gehandicapten bestaat geen goedkoper alternatief. Dit is in het algemeen wel het geval bij blinden en slechtzienden en licht motorisch gehandicapten. Voor deze gehandicapten zijn goedkopere communicatiemiddelen voorhanden welke als adequaat kunnen worden aangemerkt, maar in vergelijking tot de computer minder snel en efficiënt zijn. Voorbeelden hiervan zijn de brailletypemachine, zwartschrift typemachine, beeldschermloep, reglette met prikken, memorecorder, rekenmachine en dergelijke.

Sjablonen maken het mogelijk cheques in te vullen.

Een snellere en efficiëntere manier van werken is voor deze categorie gehandicapten een eigen keuze. In dat geval wordt de computer hardware niet vergoed, maar de benodigde aanpassing en de speciale softwareprogrammatuur, zoals grootlettersoftware, wel (zie onderdelen d en e van dit lid).

Voorts is een computer in de thuissituatie geïndiceerd bij doofblinden.

Voor deze groep kan een computer dienen als hulpmiddel voor de communicatie met anderen, als hulpmiddel voor communicatie en als teksttelefoon.

Voor rekening van de zorgverzekering komt tevens een intensieve opleiding.

Eerste lid, onderdeel b

De schrijfmachines zijn al dan niet elektrische schrijfmachines met of zonder geheugen en brailleschrijfmachines.

Deze apparatuur kan noodzakelijk zijn om de visueel of motorisch gehandicapte in staat te stellen tot het onderhouden van zijn maatschappelijke (schriftelijke) contacten en dient als zodanig te worden beschouwd als een hulpmiddel voor communicatie. Deze voorziening komt slechts aan de orde wanneer de verzekerde geregeld schriftelijke contacten onderhoudt.

Elektronische brailleschrijfmachines zijn in het algemeen slechts aangewezen wanneer sprake is van zowel een visuele als een motorische handicap.

Eerste lid, onderdeel c

Hieronder valt bijvoorbeeld de spreken- en rekenmachine voor de visueel gehandicapte.

Eerste lid, onderdeel d

Het gaat hier om een breed scala aan in- en uitvoerapparatuur en de daarbij behorende programmatuur, noodzakelijke upgrades daarvan en het installeren, de gebruiksinstructie en accessoires voor computers, schrijfmachines en rekenmachines. Hierbij moet worden gedacht aan:

- invoerapparatuur;
- één-functie bestuurd toetsenbord; deze bestaan uit een matrix met letters en tekens; het kiezen van de symbolen gebeurt met behulp van een schakelaar en scanner;
- toetsenborden voor éénhandige bediening;
- stifttoetsenborden, waarbij de toetsen met een stift worden ingedrukt;
- vergrote toetsenborden;
- verkleinde toetsenborden, waarbij toetsen met één hand bereikbaar zijn;
- afdekplaten, om te voorkomen dat als gevolg van een storing in de fijne motoriek meer dan één toets tegelijk wordt ingedrukt;
- lichtvlekbediende toetsenborden; dergelijke toetsenborden zijn bedoeld als hulpmiddel voor zeer ernstig motorisch

gehandicapten, die door uitval van de ledematen voor contacten met de omgeving zijn aangewezen op speciale communicatie-apparatuur; de verzekerde dient over een redelijke bewegingsfunctie van het hoofd te beschikken; bij de gebruiker wordt namelijk een lichtbron aan het brilmontuur of de hoofdband bevestigd; door een lichtstraal te richten op een bedieningsplateau met lichtgevoelige cellen welke corresponderen met het toetsenbord, wordt de gewenste letter aangewezen;

- muizen;
- aangepaste printers en plotters; deze apparatuur in de thuissituatie is in het algemeen slechts geïndiceerd als onderdeel van een computerconfiguratie bij motorisch gehandicapten zonder adequaat alternatief;
- brailleleesregel; het betreft een brailleleesregel met ca. 20 braillecellen, die aangesloten kan worden op een computer;
- apparatuur voor synthetische spraak; voor mensen met een visuele stoornis kan de onderhavige apparatuur bijvoorbeeld tekst uit een tekstverwerker voorlezen; deze apparatuur is in het algemeen slechts geïndiceerd, indien de verzekerde niet reeds de beschikking heeft over een brailleleesregel;
- hulpstukken voor papierinvoer;
- onderarmsteunen voor schrijfmachines of computers.

Eerste lid, onderdeel g

Subonderdeel 1

De memorecorder heeft de functie van een (zak-)agenda of aantekenboekje en wordt gebruikt voor het maken van aantekeningen of voor het vastleggen van gegevens.

Voor de visueel gehandicapte is de memorecorder een alternatief voor het vastleggen van het gesproken woord, het maken van een notitie en dergelijke.

Subonderdeel 2

Voor het afspelen van het digitaal gesproken boek is een speciale CD-romlezer nodig of een computer met een uitleesprogramma (programmatuur) gebaseerd op een internationaal geaccepteerde standaard voor verwerking en afspelen van digitaal opgenomen gesproken lectuur, het zogenoemde digital audiobased information system (daisy). De daisy-speler is een draagbare CD-romspeler die niet vervangen kan worden door een reguliere CD-romspeler. Er is daisy-apparatuur in verschillende prijsklassen, voorzien van verschillende functionaliteiten. Voor het lezen van ontspannende lectuur hoeft men in het algemeen geen gebruik te maken van indexmogelijkheden, waardoor men kan volstaan met eenvoudige apparatuur. Voor het raadplegen van naslagwerken is meestal een uitgebreider apparaat nodig.

Met de daisy-software kan op een normale PC, voorzien van speciale in- en uitvoerapparatuur voor blinden, het gesproken boek worden weergegeven.

De daisy-speler en daisy-software zijn geïndiceerd voor visueel gehandicapten, voor motorisch gehandicapten en voor dyslectici.

Als een daisy-speler overwegend nodig is voor het volgen van onderwijs of voor het werk moet deze op grond van de Wet op de (re)integratie arbeidsgehandicapten bij het UWV worden aangevraagd.

Subonderdeel 3

Het voorleesapparaat is voor het voorlezen van gedrukte informatie en geschikt voor blinden en zeer slechtzienden die geen geschreven tekst meer kunnen lezen en niet te helpen zijn met enig ander hulpmiddel dat informatie voor hen toegankelijk maakt, zoals een beeldschermloep, contrastverhogende apparatuur of optische hulpmiddelen. Het gaat om de groep veelal oudere, blinde en slechtziende mensen, waarvoor een computer met scanner, tekstherkenning en spraaksoftware evenmin soelaas biedt, omdat zij niet met deze apparatuur overweg kunnen. Vaak zal het voorleesapparaat worden ingezet ter vervanging van een beeldschermloep op het moment dat deze vanwege het achteruitgaan van het gezichtsvermogen niet meer bruikbaar is.

Eerste lid, onderdeel h

Hulpmiddelen voor het kiezen van telefoonnummers (subonderdeel 1) en telefoonhoornhouders (subonderdeel 2) kunnen geïndiceerd zijn voor motorisch gehandicapten.

De aangepaste telefoons, bedoeld in subonderdeel 2, kunnen geïndiceerd zijn voor motorisch zeer zwaar gehandicapten en kunnen worden bediend met omgevingsbesturingsapparatuur (zie de toelichting op onderdeel a van het eerste lid).

De teksttelefoon (subonderdeel 4) oftewel de doventelefoon is een apparaat dat auditief gehandicapten, die niet met behulp van enig ander hulpmiddel kunnen telefoneren, in staat stelt toch van het hulpmiddel gebruik te maken. Gesprekskosten en kosten in verband met het gebruik van de Teleplusdienst worden niet vergoed.

De beeldtelefoon (subonderdeel 4) is opgenomen als keuzemogelijkheid voor auditief gehandicapten die niet met behulp van enig ander hulpmiddel kunnen telefoneren én gebruik maken van de NGT.

In bijlage 3, onderdeel 9 zijn de indicaties voor beeldtelefoons opgenomen. De beeldtelefoon levert een bijdrage aan de maatschappelijke participatie van deze groep doven en het tolken op afstand krijgt hiermee een positieve impuls.

4.2.3 Orthopedisch schoeisel en orthopedische voorzieningen aan confectieschoenen

	Gecontracteerd	Niet-gecontracteerd
Bruikleen of eigendom	In eigendom	
Toestemming nodig?	Nee, u kunt direct contact opnemen met de leverancier. Hiervoor heeft u de aanvraag en motivatie van de voorschrijver nodig.	Ja, u moet vooraf de aanvraag en motivatie van de voorschrijver en een offerte bij ons indienen.
Voorschrijver	<ul style="list-style-type: none"> Voor orthopedisch schoeisel heeft u een verwijzing van een behandelend medisch specialist nodig Voor orthopedische voorzieningen aan confectieschoenen is een verwijzing van de behandelend arts voldoende 	
Gebruikstermijn	<ul style="list-style-type: none"> Verzekerden tot 16 jaar: recht op 1 paar adequaat schoeisel Verzekerden van 16 jaar en ouder: recht op 2 paar adequaat schoeisel De leverancier beoordeelt wat adequaat is voor u. Wanneer het eerste paar adequaat is gebleken dan kan na, indien van toepassing, 3 maanden het tweede paar geleverd worden. De minimale gebruikstermijn van schoeisel is 18 maanden.	
Wat te doen bij vervanging of reparatie van het hulpmiddel?	U kunt contact opnemen met de leverancier die het hulpmiddel geleverd heeft.	
Ben ik eigen risico, een eigen bijdrage en/of andere kosten verschuldigd?	Ja, een wettelijke eigen bijdrage voor schoenen: <ul style="list-style-type: none"> Verzekerden tot 16 jaar: € 63,- per paar Verzekerden van 16 jaar en ouder: € 126,- per paar Bij levering van 1 adequate schoen of 1 voorlopige orthopedische schoen (VLOS) geldt de helft van de eigen bijdrage. Voor orthopedische voorzieningen aan confectieschoenen (OVAC) is geen wettelijke eigen bijdrage van toepassing. Ook bent u eigen risico verschuldigd.	Ja, een wettelijke eigen bijdrage voor schoenen: <ul style="list-style-type: none"> Verzekerden tot 16 jaar: € 63,- per paar Verzekerden van 16 jaar en ouder: € 126,- per paar Bij levering van 1 adequate schoen of 1 voorlopige orthopedische schoen (VLOS) geldt de helft van de eigen bijdrage. Voor orthopedische voorzieningen aan confectieschoenen (OVAC) is geen wettelijke eigen bijdrage van toepassing. Ook bent u eigen risico verschuldigd.
Vergoeding	100%	Maximaal het wettelijk tarief of het marktconforme bedrag.
Bijzonderheden		Orthopedische schoenen vergoeden wij alleen, als de niet door ons gecontracteerde leverancier gecertificeerd is door de Stichting Erkenningregeling Medisch Hulpmiddelenbedrijf (SEMH) op basis van de erkenningregelingen voor Orthopedisch Schoentechnologische Zorg (OSTZ).

4.3 Uitwendige hulpmiddelen gerelateerd aan stoornissen in de visuele functie

Hieronder vallen:

- hulpmiddelen ter correctie van stoornissen van de visuele functie en van functies van aan het oog verwante structuren;
- hulpmiddelen ter compensatie van beperkingen:
 - in het lezen, schrijven of gebruik van telecommunicatieapparatuur;
 - bij het om obstakels heenlopen of bij de oriëntatie.

Hieronder vallen niet:

- brillenglazen of filterglazen voor verzekerden van 18 jaar en ouder;
- brilmonturen voor brillenglazen of filterglazen;
- eenvoudige hulpmiddelen voor lezen en schrijven;
- middelen die in de G-standaard (z-index) zijn opgenomen in de productgroep 'NG' (NG staat voor niet-geneesmiddelen).

In het geval van lenzen, dient:

- de stoornis het gevolg te zijn van een medische aandoening of een trauma, waarbij lenzen tot een grotere verbetering in de functies gezichtsscherpte of kwaliteit van visus leiden dan brillenglazen, of
- bij verzekerden tot 18 jaar sprake te zijn van pathologische myopie met een refractieafwijking van ten minste -6-dioptrieën.

Voor verzekerden tot 18 jaar geldt dat er aanspraak bestaat op brillenglazen en filterglazen, indien:

- er sprake is van een indicatie voor lenzen (zoals hierboven beschreven), maar het dragen van lenzen niet de voorkeur heeft.
- verzeerde aan 1 of beide ogen geopereerd is vanwege een lensafwijking, of
- de verzeerde lijdt aan zuivere accommodatieve esotropie.

Artikel regeling: 2.6 sub f verder uitgewerkt in 2.13

Let op!

De hulpmiddelen uit dit artikel is functiegericht omschreven.

Onder deze aanspraak vallen (onder andere) de volgende hulpmiddelen:

4.3.1 Lenzen en oogpleisters**Bandagelens, scleralens (met visuscorrectie), cornealelens, oogpleisters**

	Gecontracteerd	Niet-gecontracteerd
Bruikleen of eigendom	In eigendom	
Toestemming nodig?	Nee, u kunt direct contact opnemen met een gecontracteerde leverancier. Hiervoor heeft u de aanvraag en motivatie van de voorschrijver nodig.	Ja, u moet vooraf de aanvraag en motivatie van de voorschrijver en een offerte bij ons indienen.
Voorschrijver	Voor oogpleisters: orthoptist of behandelend arts Voor lenzen: oogarts	
Gebruikstermijn	N.v.t.	
Wat te doen bij vervanging of reparatie van het hulpmiddel?	U kunt contact opnemen met de gecontracteerde leverancier die het hulpmiddel geleverd heeft.	U heeft vooraf toestemming van ons nodig. Hiervoor moet u de aanvraag, motivatie en offerte bij ons indienen.
Ben ik eigen risico, een eigen bijdrage en/of andere kosten verschuldigd?	Ja, een wettelijke eigen bijdrage voor lenzen: <ul style="list-style-type: none"> • € 59,50 per lens als er sprake is van lenzen met een gebruiksduur langer dan 1 jaar • € 119,- per kalenderjaar als er sprake is van lenzen met een gebruiksduur korter dan 1 jaar. Bij een aanpassing aan 1 oog geldt in dat geval een jaarlijkse bijdrage van € 59,50 Ook bent u eigen risico verschuldigd.	
Vergoeding	100%	Maximaal het wettelijk tarief of het marktconforme bedrag.
Bijzonderheden		Lenzen op medische indicatie vergoeden wij alleen, als de leverancier lid is van de ANVC. (Algemene Nederlandse Vereniging van Contactlensspecialisten).

4.3.2 Brillenglazen of lenzen bij verzekerden tot 18 jaar

	Gecontracteerd	Niet-gecontracteerd
Bruikleen of eigendom	In eigendom	
Toestemming nodig?	Ja, voor brillenglazen moet u vooraf de aanvraag en motivatie van de voorschrijver en eventuele offerte bij ons indienen. Nee, voor lenzen kunt u direct contact opnemen met een gecontracteerde leverancier. Hiervoor heeft u de aanvraag en motivatie van de voorschrijver nodig.	Ja, u moet vooraf de aanvraag en motivatie van de voorschrijver en een offerte bij ons indienen.
Voorschrijver	Oogarts	
Gebruikstermijn	N.v.t.	
Wat te doen bij vervanging of reparatie van het hulpmiddel?	U kunt contact opnemen met de gecontracteerde leverancier die het hulpmiddel geleverd heeft.	U heeft vooraf toestemming van ons nodig. Hiervoor moet u de aanvraag, motivatie en offerte bij ons indienen.
Ben ik eigen risico, een eigen bijdrage en/of andere kosten verschuldigd?	Ja, een wettelijke eigen bijdrage voor lenzen: <ul style="list-style-type: none"> • € 59,50 per lens als er sprake is van lenzen met een gebruiksduur langer dan 1 jaar • € 119,- per kalenderjaar als er sprake is van lenzen met een gebruiksduur korter dan 1 jaar. Bij een aanpassing aan 1 oog geldt in dat geval een jaarlijkse bijdrage van € 59,50 Ja, een wettelijke eigen bijdrage voor brillenglazen: € 59,50 per brillenglas met een maximum van € 119,- per kalenderjaar.	
Vergoeding	100%	Maximaal het wettelijk tarief of het marktconforme bedrag.

4.3.3 Bijzondere optische hulpmiddelen

Elektronische handloep, kappenbril, loep- en/of telescoopbrillen, ptosisbril/veer, verrekijkerbril

	Gecontracteerd	Niet-gecontracteerd
Bruikleen of eigendom	<p>In bruikleen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elektronische handloep • loep- en/of telescoopbrillen • verrekijkerbril <p>In eigendom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ptosisbril/veer • kappenbril 	In eigendom
Toestemming nodig?	<p>Ja, u moet vooraf de aanvraag, motivatie en offerte bij ons indienen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een bijzonder optisch hulpmiddel voor dichtbij indien er eerder een beeldschermloep (zoals bedoeld in artikel 4.3.4) is verstrekt. <p>Nee, u kunt direct contact opnemen met een gecontracteerde leverancier voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elektronische handloep • ptosisbril/veer • op maat gemaakte, individueel aangepaste loepbrillen, verrekijker en telescoopbrillen • kappenbril <p>Hiervoor heeft u de aanvraag en motivatie van de voorschrijver nodig.</p>	Ja, u moet vooraf de aanvraag en motivatie van de voorschrijver en een offerte bij ons indienen.
Voorschrijver	Voor een elektronische handloep: behandelend arts. Voor de overige ooghulpmiddelen: oogarts of een Regionaal Centrum voor Blinden of Slechtzienden.	
Gebruikstermijn	Minimaal 5 jaar	
Wat te doen bij vervanging of reparatie van het hulpmiddel?	U kunt contact opnemen met de gecontracteerde leverancier die het hulpmiddel geleverd heeft. De leverancier vraagt, als dat nodig is, namens u toestemming aan bij ons. Voor de reparatie of aanpassing van een kappenbril moet u vooraf de aanvraag, motivatie en offerte bij ons indienen.	U heeft vooraf toestemming van ons nodig. Hiervoor moet u de aanvraag, motivatie en offerte bij ons indienen.
Ben ik eigen risico, een eigen bijdrage en/of andere kosten verschuldigd?	U bent eigen risico verschuldigd voor de hulpmiddelen die in eigendom worden verstrekt.	U bent eigen risico verschuldigd.
Vergoeding	100%	Maximaal het wettelijk tarief of het marktconforme bedrag.
Uitsluiting	U krijgt geen vergoeding voor eenvoudige hand- en standloepen en eenvoudige lees- en schrijfbenodigdheden.	
Bijzonderheden		Bijzondere optische hulpmiddelen vergoeden wij alleen, als de niet door ons gecontracteerde leverancier aangesloten is bij de NUVO-sectie Low Vision (de NUVO is de Nederlandse Unie van Optiekbedrijven).

4.3.4 Hulpmiddelen ter compensatie van beperkingen in lezen

Beeldschermloep, vergrotingssoftware, Daisyspeler, Daisyprogrammatuur, Orionwebbox, tactiellesapparatuur, uitvoerapparatuur voor computers en de daarbij benodigde programmatuur aangepast aan een lichamelijke beperking (zoals brailleleesregels, spraaksynthese- en schermuitleesprogrammatuur), voorleesapparatuur

Het specifieke hulpmiddel moet gerelateerd zijn aan een visuele stoornis of een mentale stoornis met een visuele functiebeperking als gevolg. Daarnaast moet het dienen als hulpmiddel bij het begrijpen en interpreteren van geschreven materiaal met als doel algemene kennis of specifieke informatie te verwerven.

	Gecontracteerd	Niet-gecontracteerd
Bruikleen of eigendom	<p>In bruikleen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beeldschermloep • Orionwebbox <p>In eigendom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daisyspeler • Daisyprogrammatuur • uitvoerapparatuur voor computers (zoals brailleleesregels, spraaksynthese en schermuitleesprogrammatuur) • voorleesapparatuur computerprogrammatuur voor grootlettersystemen • tactiellesapparatuur 	In eigendom
Toestemming nodig?	<p>Ja, u moet vooraf de aanvraag, motivatie en offerte bij ons indienen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uitvoerapparatuur voor computers (zoals brailleleesregels, spraaksynthese- en schermuitleesprogrammatuur) • computerprogrammatuur voor grootlettersystemen • voorleesapparatuur • tactiellesapparatuur • beeldschermloep indien er eerder een bijzonder optisch hulpmiddel voor dichtbij (zoals bedoeld in artikel 4.3.3) is verstrekt <p>Nee, u kunt direct contact opnemen met een gecontracteerde leverancier, voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daisyspeler • Daisyprogrammatuur • Orionwebbox <p>Hiervoor heeft u de aanvraag en motivatie van de voorschrijver nodig.</p>	Ja, u moet vooraf de aanvraag en motivatie van de voorschrijver en een offerte bij ons indienen.
Voorschrijver	Behandelend (oog)arts of een Regionaal Centrum voor Slechtzienden.	
Gebruikstermijn	<ul style="list-style-type: none"> • Software minimaal 3 jaar • Hardware minimaal 5 jaar • Daisyspeler en Orionwebbox minimaal 5 jaar • Beeldschermloep minimaal 7 jaar 	
Wat te doen bij vervanging of reparatie van het hulpmiddel?	U kunt contact opnemen met de gecontracteerde leverancier die het hulpmiddel geleverd heeft. De leverancier vraagt namens u toestemming aan bij ons.	U heeft vooraf toestemming van ons nodig. Hiervoor moet u de aanvraag, motivatie en offerte bij ons indienen.
Ben ik eigen risico, een eigen bijdrage en/of andere kosten verschuldigd?	Ja, u bent eigen risico verschuldigd voor de hulpmiddelen die in eigendom worden verstrekt.	
Vergoeding	100%	Maximaal het wettelijk tarief of het marktconforme bedrag.

4.3.5 Hulpmiddelen ter compensatie van beperkingen in het schrijven

Computerprogrammatuur, memorecorder voor mensen met een lichamelijke beperking

Het specifieke hulpmiddel moet gerelateerd zijn aan de visuele stoornis. Daarnaast moet het dienen als hulpmiddel bij het gebruiken of produceren van symbolen om informatie over te brengen, zoals gebeurtenissen of ideeën opschrijven of een brief opstellen.

	Gecontracteerd	Niet-gecontracteerd
Bruikleen of eigendom	In eigendom	
Toestemming nodig?	Ja, voor computerprogrammatuur moet u vooraf de aanvraag en motivatie van de voorschrijver en een offerte bij ons indienen. Nee, voor de memorecorder kunt u direct contact opnemen met een gecontracteerde leverancier. Hiervoor heeft u de aanvraag en motivatie van de voorschrijver nodig.	Ja, u moet vooraf de aanvraag en motivatie van de voorschrijver en een offerte bij ons indienen.
Voorschrijver	Behandelend oogarts of een Regionaal Centrum voor Slechtzienden. Bent u vanaf uw geboorte blind? Dan is een voorschrift van een behandelend arts voldoende.	
Gebruikstermijn	<ul style="list-style-type: none">• Software minimaal 3 jaar• Hardware minimaal 5 jaar	
Wat te doen bij vervanging of reparatie van het hulpmiddel?	U kunt contact opnemen met de gecontracteerde leverancier die het hulpmiddel geleverd heeft. De leverancier vraagt namens u toestemming aan bij ons.	U heeft vooraf toestemming van ons nodig. Hiervoor moet u de aanvraag, motivatie en offerte bij ons indienen.
Ben ik eigen risico, een eigen bijdrage en/of andere kosten verschuldigd?	Ja, u bent eigen risico verschuldigd.	
Vergoeding	100%	Maximaal het wettelijk tarief of het marktconforme bedrag.

4.3.6 Hulpmiddelen ter compensatie van beperkingen in het gebruik van telecommunicatieapparatuur

Spraaksoftware voor mobiele telefonie, voorleesapparatuur voor tv-ondertiteling zoals Foxling, GoBox of Vo-Box

Het specifieke hulpmiddel moet gerelateerd zijn aan de visuele stoornis.

	Gecontracteerd	Niet-gecontracteerd
Bruikleen of eigendom	In bruikleen	In eigendom
Toestemming nodig?	Ja, voor de Vo-Box moet u vooraf de aanvraag en motivatie van de voorschrijver en een offerte bij ons indienen. Nee, voor de overige hulpmiddelen kunt u direct contact opnemen met een gecontracteerde leverancier.	Ja, u moet vooraf de aanvraag en motivatie van de voorschrijver en een offerte bij ons indienen.
Voorschrijver	Behandelend arts of een Regionaal Centrum voor Slechtzienden	
Gebruikstermijn	<ul style="list-style-type: none">• Software minimaal 3 jaar• Hardware minimaal 5 jaar	
Wat te doen bij vervanging of reparatie van het hulpmiddel?	U kunt contact opnemen met de gecontracteerde leverancier die het hulpmiddel geleverd heeft.	U heeft vooraf toestemming van ons nodig. Hiervoor moet u de aanvraag, motivatie en offerte bij ons indienen.
Ben ik eigen risico, een eigen bijdrage en/of andere kosten verschuldigd?	Nee	Ja, u bent eigen risico verschuldigd.
Vergoeding	100%	Maximaal het wettelijk tarief of het marktconforme bedrag.

Lagere vergoeding bij niet-gecontracteerde zorgverlener

Let op!

Wilt u zorg van een zorgverlener met wie wij geen contract hebben afgesloten? Dan kan de vergoeding lager zijn dan bij een zorgverlener die wij wél gecontracteerd hebben. Of dit zo is en hoe hoog de vergoeding dan is, is afhankelijk van de basisverzekering die u heeft. Meer hierover leest u in artikel [A.4 Wat wordt vergoed? En naar welke zorgverlener, zorginstelling of leverancier kunt u gaan?](#)

Wilt u weten met welke zorgverleners wij een contract hebben? Gebruik dan de Zorgverkenner op zk.nl/zorgverkenner of neem contact met ons op. Het indicatieve marktconforme tarief is bij ons op te vragen.

Hulpmiddelen

Kijk op uw polisblad welke verzekering u heeft. Heeft u de Basis Zeker of Basis Budget? Dan heeft u een naturaverzekering en recht op zorg (in "natura"). Heeft u de Basis Exclusief? Dan heeft u een restitutieverzekering en recht op vergoeding van de kosten van zorg.

B.3 Hulpmiddelen

U heeft recht op:

- levering van functionerende hulpmiddelen en verbandmiddelen in eigendom. Soms geldt voor een hulpmiddel een wettelijke eigen bijdrage of wettelijke maximale vergoeding;
- het wijzigen, vervangen of repareren van hulpmiddelen;
- een eventueel reservehulpmiddel.

Voorwaarden voor het recht op hulpmiddelen

De nadere voorwaarden voor vergoeding van hulpmiddelen staan in het Reglement Hulpmiddelen. Dit reglement maakt deel uit van deze polis en kunt u vinden op onze website of kunt u bij ons opvragen. Voor de levering, wijziging, vervanging of het herstel van een groot aantal hulpmiddelen heeft u vooraf geen toestemming nodig. U kunt hiervoor direct contact opnemen met een gecontracteerde leverancier. In artikel 4 van het Reglement Hulpmiddelen staat voor welke hulpmiddelen dit geldt. Voor de levering, wijziging, vervanging of het herstel van een aantal hulpmiddelen moet u wel vooraf onze toestemming vragen. Hierbij beoordelen wij of het hulpmiddel noodzakelijk, doelmatig en niet onnodig kostbaar of onnodig gecompliceerd is. Bij niet-gecontracteerde leveranciers moet u vooraf onze toestemming vragen, behalve als het gaat om stoma-voorzieningen en/of katheters en toebehoren. In sommige gevallen worden de hulpmiddelen in bruikleen aan u gegeven. Dit staat in het Reglement Hulpmiddelen. In dat geval wijken wij af van dit artikel onder a en artikel [A.2.1 Recht op zorg](#).

Waar u (volgens dit artikel) geen recht op heeft

Heeft u een hulpmiddel nodig dat deel uitmaakt van medisch-specialistische zorg? Dan heeft u geen recht op hulpmiddelen op basis van dit artikel. Deze hulpmiddelen vallen onder artikel [B.28](#).

Lagere vergoeding bij niet-gecontracteerde zorgverlener

Let op!

Wilt u zorg van een zorgverlener met wie wij geen contract hebben afgesloten? Dan kan de vergoeding lager zijn dan bij een zorgverlener die wij wél gecontracteerd hebben. Of dit zo is en hoe hoog de vergoeding dan is, is afhankelijk van de basisverzekering die u heeft. Meer hierover leest u in artikel [A.4 Wat wordt vergoed? En naar welke zorgverlener, zorginstelling of leverancier kunt u gaan?](#)

Wilt u weten met welke zorgverleners wij een contract hebben? Gebruik dan de Zorgverkenner op zk.nl/zorgverkenner of neem contact met ons op. Het indicatieve marktconforme tarief is bij ons op te vragen.

Medicijnen (geneesmiddelen) en dieetpreparaten

Kijk op uw polisblad welke verzekering u heeft. Heeft u de Basis Zeker of Basis Budget? Dan heeft u een naturaverzekering en recht op zorg (in "natura"). Heeft u de Basis Exclusief? Dan heeft u een restitutieverzekering en recht op vergoeding van de kosten van zorg.

B.4 Farmaceutische zorg: geneesmiddelen en dieetpreparaten

Onder farmaceutische zorg wordt verstaan:

- de in uw verzekeringsovereenkomst aangewezen geneesmiddelen en dieetpreparaten die u ter hand gesteld worden;
- advies en begeleiding zoals apothekers die plegen te bieden voor medicatiebeoordeling en verantwoord gebruik van de in deze verzekeringsovereenkomst aangewezen geneesmiddelen en dieetpreparaten.

De nadere voorwaarden voor farmaceutische zorg staan in het Reglement Farmaceutische Zorg. Dit reglement maakt deel uit van deze polis en kunt u vinden op onze website of kunt u bij ons opvragen.

Voorwaarden voor vergoeding

1. De huidtherapeut moet als 'kwaliteitsgeregistreerd' staan ingeschreven in het Kwaliteitsregister Paramedici.
2. De schoonheidsspecialist moet geregistreerd staan bij de Algemene Nederlandse Branche Organisatie Schoonheidsverzorging (ANBOS), De Huidprofessional of in het SKIN register met de specialisatie Elektrisch ontharen of Ontharingstechnieken.
3. Op de nota moet de geldige persoonlijke AGB-code van de zorgverlener staan die is afgegeven voor de zorg die geleverd wordt én de beroepsvereniging waarbij deze zorgverlener staat ingeschreven.

Wat wij (volgens dit artikel) niet vergoeden

Wij vergoeden niet de kosten van behandelingen van cosmetische aard.

Aanvullend	Dekking
Basis Plus Module	geen dekking
Aanvullend 1 ster	geen dekking
Aanvullend 2 sterren	geen dekking
Aanvullend 3 sterren	maximaal € 300,- per persoon per kalenderjaar
Aanvullend 4 sterren	maximaal € 300,- per persoon per kalenderjaar

Hulpmiddelen

D.10 Hulpmiddelen

Wij vergoeden de kosten van hulpmiddelen, of de kosten van de eigen bijdrage voor deze hulpmiddelen. Hieronder leest u om welke hulpmiddelen het gaat en welke voorwaarden er voor vergoeding gelden.

10.1 Eigen bijdrage toupim van eigen haar of pruiken

Wij vergoeden de eigen bijdrage voor een toupim van eigen haar of pruiken.

Voorwaarde voor vergoeding

U moet recht hebben op vergoeding van een toupim van eigen haar of een pruik vanuit de basisverzekering (zie artikel [B.3 Hulpmiddelen](#)).

Aanvullend	Dekking
Basis Plus Module	geen dekking
Aanvullend 1 ster	geen dekking
Aanvullend 2 sterren	geen dekking
Aanvullend 3 sterren	maximaal € 100,- per persoon per kalenderjaar
Aanvullend 4 sterren	maximaal € 200,- per persoon per kalenderjaar

10.2 Hoofdbedekking bij een medische behandeling of alopecia (haarverlies)

Wij vergoeden de kosten van hoofdbedekking bij verzekerden met alopecia (haarverlies) of (tijdelijk) haarverlies door chemotherapie of een andere medische behandeling.

Wat wij (volgens dit artikel) niet vergoeden

Wij vergoeden niet de kosten van:

- a. de aanschaf van een toupim van eigen haar of een pruik.
- b. hoofdbedekking voor verzekerden met alopecia androgenetica (klassieke mannelijke kaalheid).

Aanvullend	Dekking
Basis Plus Module	geen dekking
Aanvullend 1 ster	geen dekking
Aanvullend 2 sterren	geen dekking
Aanvullend 3 sterren	maximaal € 100,- per persoon per kalenderjaar
Aanvullend 4 sterren	maximaal € 100,- per persoon per kalenderjaar

10.3 Plakstrips mamma prothese

Draagt u na borstamputatie een uitwendige mamma prothese? Dan vergoeden wij de kosten van plakstrips om deze prothese mee te bevestigen.

Regeling zorgverzekering

Artikel 2.6

De aangewezen hulpmiddelen en verbandmiddelen zijn:

- a. Uitwendige hulpmiddelen ter volledige of gedeeltelijke vervanging van anatomische eigenschappen van onderdelen van het menselijk lichaam of bedekking daarvan, als omschreven in artikel 2.8;
- b. Uitwendige hulpmiddelen voor het ademhalingsstelsel als omschreven in artikel 2.9;
- c. uitwendige hulpmiddelen gerelateerd aan stoornissen in de hoorfunctie, als omschreven in artikel 2.10;
- d. uitwendige hulpmiddelen te gebruiken bij urinelozing en defecatie als omschreven in artikel 2.11;
- e. uitwendige hulpmiddelen gerelateerd aan stoornissen in het bewegingssysteem, als omschreven in artikel 2.12;
- f. uitwendige hulpmiddelen gerelateerd aan stoornissen in de visuele functie als omschreven in artikel 2.13;
- g. hulpmiddelen gerelateerd aan stoornissen in de mate van bewustzijn;
- h. [vervallen;]
- i. hulpmiddelen voor anticonceptionele doeleinden als omschreven in artikel 2.16;
- j. hulpmiddelen die samenhangen met verzorging en verpleging op bed, als omschreven in artikel 2.17;
- k. hulpmiddelen te gebruiken bij stoornissen in de functies van de huid als omschreven in artikel 2.18;
- l. injectiespuiten als omschreven in artikel 2.19;
- m. uitwendige hulpmiddelen te gebruiken bij het langdurig compenseren van het functieverlies van aderen bij het transport van bloed en het functieverlies van lymfevaten bij het transport van lymfe;
- n. uitwendige hulpmiddelen te gebruiken bij stoornissen in de functies van het hematologisch systeem;
- o. uitwendige hulpmiddelen te gebruiken bij het controleren en reguleren van stoornissen in de bloedsuikerspiegel, met inbegrip van de ketonen teststrips en insulinepompen bij de behandeling van diabetes;
- p. draagbare, uitwendige infuuspompen als omschreven in artikel 2.22;
- q. [vervallen;]
- r. hulpmiddelen voor het toedienen van voeding als omschreven in artikel 2.24;
- s. uitwendige hulpmiddelen gerelateerd aan en ter compensatie van beperkingen in het spreken;
- t. hulpmiddelen voor communicatie, informatievoorziening en signalering als omschreven in artikel 2.26;
- u. [vervallen;]
- v. [vervallen;]
- w. [vervallen;]
- x. [vervallen;]
- y. uitwendige elektrostimulators tegen chronische pijn met toebehoren;
- z. [vervallen;]
- aa. [vervallen;]
- bb. [vervallen;]
- cc. [vervallen;]
- dd. [vervallen;]
- ee. [vervallen;]
- ff. [vervallen;]
- gg. [vervallen;]
- hh. met thuisdialyse samenhangende kosten als omschreven in artikel 2.29.

Artikel 2.13

1. Hulpmiddelen als bedoeld in artikel 2.6, onderdeel f, omvatten:
 - a. hulpmiddelen ter correctie van stoornissen in de visuele functie van het oog en van functies van aan het oog verwante structuren;
 - b. hulpmiddelen ter compensatie van beperkingen;
 - 1°. in het lezen, schrijven of gebruik van telecommunicatieapparatuur;
 - 2°. bij het om obstakels heenlopen of bij de oriëntatie.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, omvat niet:
 - a. brillenglazen of filterglazen;
 - b. brilmonturen voor brillenglazen of filterglazen;
 - c. eenvoudige hulpmiddelen voor lezen en schrijven.
3. In het geval van lenzen dient:
 - a. de stoornis het gevolg te zijn van een medische aandoening of een trauma, waarbij lenzen tot een grotere verbetering in de functies gezichtsscherpte of kwaliteit van de visus leiden dan brillenglazen, of
 - b. bij verzekerden jonger dan achttien jaar sprake te zijn van pathologische myopie met een refractieafwijking van ten minste -6 dioptrieën.
4. In afwijking van het tweede lid, onderdeel a, omvat de zorg brillenglazen en filterglazen voor verzekerden tot achttien jaar, indien:
 - a. er sprake is van indicatie voor lenzen als bedoeld in het derde lid, maar het dragen van lenzen niet de voorkeur heeft,
 - b. de verzekerde aan een of beide ogen geopereerd is vanwege een lensafwijking, of
 - c. de verzekerde lijdt aan zuivere accommodatieve esotropie.
5. Voor blindengeleidehonden geldt dat een tegemoetkoming kan worden verleend in de redelijk te achten gebruikskosten.

Regeling zorgverzekering

Artikel 2.26

Hulpmiddelen als bedoeld in artikel 2.6, onderdeel t, omvatten:

- a. [vervallen;]
- b. [vervallen;]
- c. [vervallen;]
- d. [vervallen;]
- e. [vervallen;]
- f. [vervallen;]
- g. opname- en voorleesapparatuur, zijnde daisy-spelers of daisy-programmatuur voor dyslectici;
- h. [vervallen;]
- i. [vervallen;]
- j. signaleringsapparatuur en een alarmeringssysteem, zijnde:
 - 1°. [vervallen;]
 - 2°. persoonlijke alarmeringsapparatuur voor lichamelijk gehandicapten, indien de lichamelijk gehandicapte in een verhoogde risicosituatie verkeert.

Zorgverzekeringswet

Artikel 10

Het krachtens de zorgverzekering te verzekeren risico is de behoefte aan:

- a. geneeskundige zorg, waaronder de integrale eerstelijnszorg zoals die door huisartsen en verloskundigen pleegt te geschieden;
- b. mondzorg;
- c. farmaceutische zorg;
- d. hulpmiddelenzorg;
- e. verpleging;
- f. verzorging, waaronder de kraamzorg;
- g. verblijf in verband met geneeskundige zorg;
- h. vervoer in verband met het ontvangen van zorg of diensten als bedoeld in de onderdelen a tot en met g, dan wel in verband met een recht op zorg op grond van de Wet langdurige zorg.

Artikel 11

1. De zorgverzekeraar heeft jegens zijn verzekerden een zorgplicht die zodanig wordt vormgegeven, dat de verzekerde bij wie het verzekerde risico zich voordoet, krachtens de zorgverzekering recht heeft op prestaties bestaande uit:
 - a. de zorg of de overige diensten waaraan hij behoefte heeft, of
 - b. vergoeding van de kosten van deze zorg of overige diensten alsmede, desgevraagd, activiteiten gericht op het verkrijgen van deze zorg of diensten.
2. In de zorgverzekering kunnen combinaties van verzekerde prestaties als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b, worden opgenomen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden de inhoud en omvang van de in het eerste lid bedoelde prestaties nader geregeld en kan voor bij die maatregel aan te wijzen vormen van zorg of overige diensten worden bepaald dat een deel van de kosten voor rekening van de verzekerde komt.
4. In de algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat bij ministeriële regeling:
 - a. vormen van zorg of overige diensten kunnen worden uitgezonderd van de in het eerste lid bedoelde of in de maatregel nader omschreven prestaties;
 - b. de inhoud en omvang van de prestaties bestaande uit zorg als bedoeld in artikel 10, onderdelen a, c en d, nader wordt geregeld;
 - c. nadere regels kunnen worden gesteld over het deel van de kosten dat voor rekening van de verzekerde komt.
5. Een zorgverzekeraar kan modelovereenkomsten aanbieden waarin, in geringe afwijking van het bepaalde bij of krachtens het eerste en derde lid, bepaalde om ethische of levensbeschouwelijke redenen controversiële prestaties buiten de dekking van de zorgverzekering blijven.

Besluit zorgverzekering

Artikel 2.1

1. De zorg en overige diensten, bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel a, van de wet omvatten de vormen van zorg of diensten die naar inhoud en omvang zijn omschreven in de artikelen 2.4 tot en met 2.15, met uitzondering van vormen van zorg of diensten die voor de verzekerden kunnen worden bekostigd op grond van een wettelijk voorschrift.
2. De inhoud en omvang van de vormen van zorg of diensten worden mede bepaald door de stand van de wetenschap en praktijk en, bij ontbreken van een zodanige maatstaf, door hetgeen in het betrokken vakgebied geldt als verantwoorde en adequate zorg en diensten.
3. Onverminderd hetgeen is bepaald in de artikelen 2.4 tot en met 2.15, heeft de verzekerde op een vorm van zorg of een dienst slechts recht voor zover hij daarop naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen.
4. Onder de zorg en overige diensten, bedoeld in het eerste lid, valt niet forensische zorg als bedoeld in artikel 1.1, tweede lid, van de Wet forensische zorg of forensische zorg als aangemerkt in of krachtens een algemene maatregel van bestuur.
5. In afwijking van het tweede lid vallen onder de zorg en overige diensten, bedoeld in de artikelen 2.4, 2.6, 2.8 of 2.9, ook de zorg en diensten die bij ministeriële regeling zijn aangewezen onder de daarbij geregelde voorwaarden en gedurende een daarbij aan te geven termijn van maximaal veertien jaar, voor zover er sprake is van verantwoorde zorg en diensten.

Artikel 2.9

1. Hulpmiddelenzorg omvat bij ministeriële regeling aangewezen, functionerende hulpmiddelen en verbandmiddelen, waarbij kan worden geregeld:
 - a. in welke gevallen de verzekerde recht heeft op die zorg;
 - b. vergoeding van bij die regeling aangewezen kosten in verband met thuisdialyse.
2. De kosten van normaal gebruik van hulpmiddelen komen, tenzij bij ministeriële regeling anders is bepaald, voor rekening van de verzekerde.